

ной, діяльнісною, культурною, ментальною структурою людини; формування світоглядних установок студентів; 2. соціалізації студентів, шляхом залучення в процеси суцільного розподілу праці через оволодіння знань і умінь, в тому або іншому професійному сегменті цього розподілу; 3. введення, в прийняті в даному суцільстві, в образ життя і принципи суцільного взаємодія між людьми; 4. інкультуризація особистості, т.е. введення її в систему ціннісно-сміслових орієнтирів і оціночних критеріїв, в нормативно-регулятивні установки і норми суцільного буття, систему мови і технологій суцільного комунікації і основні параметри історичного суцільного досвіду колективної життєдіяльності людськості в цілому і даного суцільства в частині.

Ця інтегративна ієрархія цілей формує головну місію вищого освіти – ноосферне виховання студента.

РОЛЬ КРАЄЗНАВСТВА У КУЛЬТУРНО-ВИХОВНІЙ РОБОТІ

Г.В. КУРОПАТОВ, викладач

Електромеханічний технікум Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова

Краєзнавство – це ціла система різних видів діяльності (пізнавальної, перетворювальної, ціннісно-орієнтаційної, комунікативної тощо), яка несе в собі великий виховний заряд. Вивчення та осмислення фактів місцевої історії активізує розумову діяльність, формує систему теоретичних уявлень і понять, впливаючи таким чином на формування наукового історичного мислення, громадянської зрілості, активної життєвої позиції особистості. Виховний потенціал історичного краєзнавства закладений у самому матеріалі – фактах місцевої історії. Використання краєзнавчого матеріалу під час проведення лекцій, уроків, класних годин, бесід та інших виховних заходів буде сприяти вихованню творчо активної особистості, формуванню у студентів мотивації та навичок самоосвіти, бережному ставленню до пам'яток давнини. Тематика таких виховних заходів націлена на актуальну у всі часи задачу – збереження культурної та духовної спадщини рідного краю. Любов до батьківщини, знання її історії – це основа, на якій базується процес виховання громадянськості молоді.

Об'єкти досліджень історичного краєзнавства – це пам'ятки історії і культури, які являють собою історичну цінність та містять у собі певну історичну інформацію. Одним з таких об'єктів є пам'ятки археології, які мають

виключне значення при вивченні дописьмового періоду.

На території Харківщини відомі сотні археологічних пам'яток (поселення, селища, городища тощо), які датуються починаючи з епохи палеоліту і включно до раннього середньовіччя. Два з них мають статус археологічних пам'яток національного значення – Донецьке городище та Верхньосалтівський археологічний комплекс.

Донецьке городище розташовано на південній околиці м. Харкова. Це багаточасова пам'ятка: у культурному шарі виявлено матеріали у широкому хронологічному діапазоні – зрубна культура бронзового віку (II – I тис. до н.е.), скіфська епоха раннього залізного віку (VI – IV ст. до н.е.), ранньослов'янська роменська культура (VIII – X ст.), давньоруська епоха (X – XIII ст.). Це городище ототожнюється з літописним градом Донцем, містом, в якому побував в кінці XII ст. новгород-сіверський князь Ігор Святославович – герой «Слова о полку Ігоревім». Тому Донецьке городище має виключне значення – це і історична, і археологічна, і літописна пам'ятка давньоруської епохи.

Верхньосалтівський археологічний комплекс – це комплекс археологічних пам'яток (городище, декілька селищ, катакомбні могили), які були відкриті у 1901 р. в с. Верхній Салтів (тому ця археологічна культура, носіями якої були алано-болгарські племена та угорське по своєму походженню населення, дістала назву - салтівська).

Однією із форм краєзнавчої роботи є самодіяльний туризм, який можна розглядати як метод реалізації краєзнавчого принципу при викладанні основ гуманітарних наук та проведенні виховної роботи. Ніяка інша учбова або позаучбова робота неспроможна так вдало перетворювати абстрактно-книжні знання у конкретні, прив'язані до даного місця і часу. Тому в технікумі кожного року проводяться пішохідні лекції-екскурсії на Донецьке городище, планується проведення таких екскурсій і на Верхньосалтівський археологічний комплекс. Такі екскурсії будуть сприяти не тільки вихованню здорового образу життя, але і формувати у студентів підвищеного інтересу до історії рідного краю, почуття патріотизму та любові до рідної землі.

